

א [מיי] פ"א מהל' מעשר
שני ה' יא]:
צב ב מיי פ"ד מהלכות
זביה ומתנה ה' ח
פ"ו מהל' גולה ואבדה
ה' יא סנה עשין פב
טו"ש"ע ח"מ ס' רמג
סע"ף כ וס' רמג סע"ף ד:
צג ג ד מיי פ"ו מהל':
גולה ואבדה ה' יא
סנה עשין עד טו"ש"ע ח"מ
ס' רמג סע"ף ד:
צד ה מיי פ"ה מהלכות
גירושין ה' ז ועשין
גמ"מ סנה עשין נ טו"ש"ע
ה"ע ס' קלט סע"ף א ב:
צזה ו מיי פ"ה הלכה
ז סנה עש טו"ש"ע
ה"ע ס' קלט סע"ף ג
הג"ה וסע"ף ו:

רבינו הגאון

אמר רבן גמליאל עיבור
אחד שאני עתיד למוד
נתון ליהושע (בן לוי)
זה ומקומו מושבר לו
(א) מעשר ארשו. ועיבור
אחר שאני עתיד למוד זה
מעשר עני נתון ליהושע
בן יוסף שהוא פוסט והוא
יד לעניים ומקומו מושבר
לו כדי שיוכה בו לעניים
ונתקבלו שבר זה מזה
וכי ר' יהושע ור"ב בצד
שדהו של ר"ג היו עומדין.
ופרקי ר"ג מטללי אגב
מקרקעי אקני להו ומיזין
שיקבל ר"ג כסף שכירות
הקרקע וכו' הם בקרקע
ובכל מה שבתוכו דק"ל
כשם שהקרקע נקנית
בכסף ובשטר ובחוקה
כך שכירות הקרקע נקנית
בכסף ובשטר ובחוקה.
ואמר' אמאי לא אקני
להו ר"ג האי מעשר אגב
סודר. ואמר' משום דיעקב
המעשר ללוי הוא וכי מן
השמים הקנורו לו ואין
לבעלים בו אלא טובת
הגאון שהוא רשאי לתתו
לאיזה לוי שירצה. וק"ל
דטובת הגאון אינה נקנית
בחליפין (ז) דחליפין דרך
מקח וממכר הוא כלומר
מקבל הסודר ומקנה לו
הפך אחד ומתנתה כהונה
כיון דבהדיא כתיבא בהו
נתינה הקנאה אגב קרקע
נתינה אלימטא היא. רב
פפא פירק פירוק אחר
דעת אחרת מקנה אותם
שאני כלומר אם אדם
מקנה לחבירו כלום דבר
והדבר ההוא נתון בתוך
שדה מקבל המתנה קנאו
ואע"ג דאינו עומד בצד
שדהו. ומקשי עליה והרי
גט דדעת אחרת מקנה
אוהו וק"ל והוא שעומדת
בצד ביתה או בצד חצירה.

ולתנס לבצעלם וזה המעשה דר"ג תנן במסכת מעשר שני (פ"ה
מ"ו) גבי זיעור דתנן התם ערב הפסקה של רביעית ושל שביעית
היה הזיעור נותן תרומה ותרומת מעשר לכהן כו' מי שהיו
פירותיו רחוק ממנו לריץ לקרות להם שם פירוש שם הצעלים
שיקנה אותם ללוי ולכהן ומעשה נמי
בר"ג וחקנים כו' וא"ת ואמאי לא נתן
תרומה גדולה כדמתן בהך דמע"ש
נותן תרומה ותרומת מעשר לכהן
שהרי ר"א בן עזריה היה עמו כדקמני
סיפא עמד רבי יהושע ואמר תרומת
מעשר שבו נתון לר"א בן עזריה וי"ל
דתרומה גדולה טרם שנסע הפרשה
ומתנה לפי שקלה הייתה להפריש
דחטה אחת פוטרת את הכרי וניתלת
באומדן ועוד שהתצוה הייתה כבר
ממורמת צביתו של ר"ג כדמוכח
בירושלמי ותרומה גדולה מפרשה
בשדה מיד אחר המרוח כדלמרינן
בירושלמי דמעשר שני מלא פירות
בשדה מפוזרין מותרין משום גול
וחיבין צנועין ופטורין מתרומה
דל"א לגורן שיעקר אל"כ נתרמה
תרומה ממנה:
ו' נתון ליהושע. וא"ת והא קניניהו
עורא וי"ל דס"ל כר"ע דל"א
דקודם קנס דוקא ללוי ואחר קנסא
לכהן וללוי כדלמך פ"ז דכתובות
(דף כו.) ושם ד"ה א"ן ו' ואם תלמר
ר' יוחנן בן גודגא שאמר לר' יהושע
חזור בך שאתה מן המשוררים ואני
מין המשוערין (פרקי דף יא:) משמע
היו שניהם לויים ובשליה החלי
(טו"ס דף כו.) למרינן מגיפי דלתות
בשדמקדש היו נוטלין שכרן מלחם
הפנים ולחם הפנים אינו מותר אלא
לכהנים וי"ל ב' מקומות היו הכהנים
שומרים בצמ"ק כדלמרינן גריש מס'
תמיד ואותן מגיפי דלתות היו נוטלין
שכרן מלחם הפנים:
מקומו מושבר לו. כפיפא קמני
שקבלו שכר זה מזה וא"ת

ומקומו מושבר לו. וקבל ממנו שם שכר המקום דהכי קמני
סיפא(י) נתקבלו זה מזה שכר. וכל כך למה כדי לקנות מעשר שמהא
חלרו קונה לו לפי שהמטלטלין אין קוין אלא או במשיכה או
חלרו תקנה לו: **נתון לעקיבא.** גבאי היה ואותה שנה שנת
מעשר עני הייתה: **כי אהא.** רבי
אבא לסורא אמר להו כו': **מטלטלי**
אגב מקרקעי הקנה להם. ולאו
משום דתקני להם מקומם צמורת
חזר שאפילו הקנה להן חזר אחרת
שאינן צמורה קניו נמי כדמתן (קדושין
דף כו.) נכסים שאין להן אחריות
נקנין עם נכסים שיש להן אחריות
בכסף משנתן הכסף בשביל הקרקע
והמטלטלין או אפילו קרקע צמור
ומטלטלין צמחנה נקנין המטלטלין
בקנין הקרקע בלא משיכה כדילפינן
בקדושין (ע"ט) מותין להם אביהם
מתנות רבות לכסף ולזהב עם ערים
(א) צורות אשר ציהודה(י): **קננה.**
להאי תירוצא: **ווי לא היה לן סודר**
כו'. למה לו לקבל מהן מעות:
אלא. סודר מאי טעמא לא דטובת
הגאה שהיתה לו לרצון גמליאל
במעשרות הללו: **אינה חשובה ממון.**
דמהא נקנית בחליפין. דליכא למימר
כי קנה ליה ר"ג להאי סודר אקנייה
חליפין ידידיה בכל מקום שהן דכיון
דאין לו בהן אלא טובת הגאה שצדו
לתמו לכל מי שירצה אין זו חשובה
ממון לחול על זו קנין חליפין: **הכא**
נמי. גבי קנין קרקע: **אינה ממון**
לקנות על גבי קרקע. דקנין
שהקרקע עונה זו אלא אפקינן
בעלמא אפקר גבייהו וכי אוגר להו
מקום קתה לו חלרו צמורת חזר
כשאר הפקר: **ולא היא.** מהאי דכי
לא היה להן סודר לאו ראייה היא
למיילף מינה דאין טובת הגאה נקנית
בחליפין ועל גבי קרקע דשפיר איכא
למימר מטלטלי אגב קרקעי הקנה
להן. ודקשיא לך לקניניהו בחליפין:

אמאי קבלו שכר היה לו להשאל להם או להשכיר בחליפין וי"ל דשאלה
ושכירות אינה נקנית בחליפין: **ו' ב' בצד שדהו של ר"ג היו עומדין.**
וא"ת והלא התצוה הייתה צביתו של ר"ג כדמוכח בירושלמי פרק ג'
דמעשרות וצביתו של רבן גמליאל היה משתמר ויש לומר דלגבי
וקנים לא היה משתמר שלא היה הפסק בין תצואתו לתצואתו ואם
תלמר שליה השואל (קמון דף קב.) גבי הוצל של בעל הבית מוקי
לה בגמרא בתורי דלתו מעלמא וצחצר דמשכיר וכרצי יוסף בר'
מינא והשתא והלא השוכר משתמש בצחצר ואם כן הוצל משתמר
לדעת השוכר צחצר ואין יוכה המשכיר בזבל תורי דלתו מעלמא
ויש לומר שגם משכיר ציתו פתוח לאותו חזר ומקרי עומד בצד
שדהו וי"ע מוספות גיטין ע"ט: ד"ה פנימית]:

שדה חצירו ונותן עליהן לבעל שדה צמחנה היאך הדין מי צענין והוא שרץ אחריהן ומגיען ואי לא לא קני ומאי נותן למיהדר ביה או
לא: קננה מיניה רבי אבא. להך צעיא מרבי ירמיה דשפיר דק שיש חילוק בין מתנה להפקר וצמחנה אע"פ כו': **ואמר עולא.** במסכת
גיטין (דף עו.) גבי הזורק גט לאשתו בתוך ביתה או בתוך חצרה: **שאיני גט דאיסייה בעל כרחיה.** שהוא נותנו לה ולא יחאה לה למגרשה:
ולאו קל וחומר הוא. מן הטעם הזה יש לדון דכ"ש לקנין אחר: **מה גע.** דכי איתה בצד חצרה ולא יחאה לה למקנייה אפילו הכי קנייה לה
חצרה למרינן דאי איתה אין אי לא לא: **מסנה.** דליתה בע"כ דאי אמרה לא צעניא לא קניא: **לא כ"ש.** דכי אמרה צעניא דריכא שמהא
בצד חצרה: **אלא אמר רב אשי.** לא תתלי טעמא משום דאיתה בעל כרחיה אלא גבי מתנה היינו טעמא דלא צענין עומד אלאה
דכיון דמידה אחרבא לא גרעה משלוחה להטיע לה ואילו שלוחה שקיבל לה מתנה מי לא קני לה ואפילו אין עומדת בצדו חצרה
נמי לא שנה הלכך גבי מתנה דזכות הוא לה אין סהדי דניחא לה שמהא שלוחה וקנייה לה כשליח אבל גבי גט דחוב הוא לה
לא יחאה לה שמהא שלוחה הלכך כי עומדת בצדה על כרחיה ידה היא וידה קניא גבי גט על כרחיה ואי לא לאו ידה הוא
ולא שלוחה הוא. טעמא דיש חילוק בין גט למתנה ואף על גב דתרוייהו דעת אחרת מקנה אותן משום דהך חזר אף על גב
דאתרביא משום יד כדלמין לעיל (דף עו.) לא גרעה משליחות דאי נמי לא אתרביא מונתן צידה הוי נפקא לן חזר משליחות ופי
אזכרין לרביי משום יד משום קטן וקטנה דלתניהו צמורת שליחות אצטריך וכל היכא דאיתיה לשליחות איתיה לדין חזר הלכך גבי
גט דחוב הוא לה אין חצין כו' כלומר אין אדם יכול לעשות שליח לחוב אדם שלא מדעתו וחזרו נמי לאו צמורת שליחות
מציית לאתויי דתתגרש שלא מדעתה הלכך בגט לא תרבייה אלא משום יד ומה ידה דסמוכה לה אף חצירה צממוכה לה:

מסנות. של כהונה וליה ומעשר עני: **נסינה כסיבא בהו.** כדכתיב
(דברים כו) ונתתה ללוי זה מעשר ראשון לגר לימוס ולאכלמה זה מעשר
עני לפיכך אסור להקנותו בסודר דדרך מקח הוא שזה נותן לו כליו
תחתיהן ונראה זה כמוכרן לו: **נסינה אלימטא היא.** מותר להקנות
מתנות כהונה על גבי קרקע: **רב פפא אמר.** לעולם צמורת חזר
קנאו ואפילו הכי לא תקשי לעולא דהא דלא צענין הכא עומד בצד
השדה משום דדעת אחרת מקנה אותן שרצן גמליאל הקנה להן
מטלטלין שהיו לו בחצר שלהן ולא מהפקירא קנו ויוחה מתנה זו
לקנות ואע"ג דאין עומד בצד השדה: **והוא שרץ אחריהן.** הכי
מהלך והגזלות מדדין ומתניתין דקמני זכתה לו שדהו כגון שהיה
יכול לרוץ אחריהן ומגיען קודם שיצאו משדהו: **ה"ג וצעי ר'**
ירמיה צמחנה היאך. אם היו צבי וגזלות של אדם אחד והם בתוך

(א) נראה דל"ל שהיה לוי.
(ב) נראה דתפר כ"ן וי"ל ה"ג
אינה ממון לקנות פ"ג קרקע
ולא היא חליפין דרך וי'
מתנה אינו יכול להקנות
בחליפין אלא הקנאה אגב
קרקע וכו'.

(א) נראה דל"ל שהיה לוי.
(ב) נראה דתפר כ"ן וי"ל ה"ג
אינה ממון לקנות פ"ג קרקע
ולא היא חליפין דרך וי'
מתנה אינו יכול להקנות
בחליפין אלא הקנאה אגב
קרקע וכו'.